

СТАНОВИЩЕ

относно заемане на академична длъжност “професор”

представено пред научно жури, сформирано със заповед № 1-80/01-07-2020 г. на Директора на Института по микробиология „Стефан Ангелов” при БАН

Относно : Обявен конкурс: за професор по професионално направление 4.3. Биологически науки (Микробиология- Млечно кисели бактерии и Пробиотици), ДВ брой 47, от 22 май 2020 за нуждите на Лаборатория по микробна генетика, Департамент по Обща Микробиология, Институт по Микробиология (ИМикБ), БАН.

ИЗГОТВИЛ: Проф.д-р Венета Иванова Грудева, Катедра Обща и Промислена микробиология, Биологически факултет на СУ “Св. Климент Охридски”

Заявление за участие в обявения конкурс е подал един единствен кандидат – доцент Светла Трифонова Данова, дбн, ръководител на лабораторията по Микробна генетика на Департамента по Обща микробиология, ИМикБ, БАН. Всички документи по конкурса са изготвени прецизно и точно и са представени според изискванията.

1. ОБЩИ СВЕДЕНИЯ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНАТА КАРИЕРА НА КАНДИДАТА

Доц. Светла Трифонова, дбн, завършва висше образование в Биологически факултет на СУ Св. Кл. Охридски по специалност Молекулярна и функционална биология, специализация по Обща и промишлена микробиология през 1987 г.

В периода 1989-1994 г. е редовен докторант в катедрата по Обща и промишлена микробиология на Биологически Факултет и след успешна защита на дисертация на тема “Проучвания върху някои аспекти на първичния метаболизъм при *S. .albogriseolus* 444 и неговия нископродуктивен вариант във връзка с регулацията на антибиотикобразуването” придобива научно- образователната степен доктор. До 2000 г. е специалист - микробиолог по проект от международната програма “Коперникус, Секретар – координатор към Бюро за Международни връзки по програма ТЕМПУС, асистент по Обща микробиология към Катедра Обща и Промислена микробиология, Биологически факултет. През 1995 г. е на 6

месечна специализация в ENITIAA, Нант, Франция. От 1999 до 2000 г. е пост-докторант в същата институция.

През 2000 г. постъпва като н.с. I ст. в секция Микробна Генетика, Институт по микробиология където през 2005 г. става ст. н.с. II ст. (доцент) от ВАК. През 2015 г защитава дисертация за Доктор на биологичните науки на тема „Биоразнообразие и пробиотичен потенциал на млечно кисели бактерии от различни екологични ниши”. Понастоящем е доцент и ръководител на лабораторията по Микробна Генетика на департамента по Обща микробиология на Института по микробиология.

През 2006 г. е поканен изследовател в Департамент по хранителна микробиология в Университета в Стеленбош, Южна Африка, а през 2018 г. е на работа по Съвместен българо-американски проект в Midwestern University, Phoenix, Arizona, US.

В хода на своето образование и професионално развитие Доц. Светла Данова, дбн, е придобила професионален опит и умение в две основни направления: научно-изследователска дейност и преподавателска дейност. Професионалната реализация на кандидатката до настоящия момент е свързана изцяло с темата на конкурса и отразява актуални и перспективни направления на общата микробиология и по-конкретно в областта на биологията на млечно-киселите бактерии и пробиотиците.

Доц. Светла Данова, дбн е член на научния колектив на Института по микробиология от 2000 г. и се е развивала като учен изцяло в него където участва активно в научния му живот. Успоредно с това е член на Експертния съвет по Безопасност на храни към Министерство на здравеопазването на България, независим експерт към ИА-МСП за насърчаване на малки и средни предприятия, външен технически експерт-микробиолог към ИА БСА, Външен технически оценител към ИА БСА, външен експерт – микробиолог в списъка на Комисията по Акредитация при ИА БСА. Член е на съюза на учените в България-секция Микробиология и Вирусология, член на съюза на биолозите в България, член на БАМ.

Номинирана е от Съюза на учените в България през 2009 г. с диплома и парична награда в конкурс за високи научни постижения за изследванията в областта на биоразнообразието и молекулярната характеристика на млечно киселите бактерии.

2. АНАЛИЗ НА МАТЕРИАЛИТЕ, ПРЕДОСТАВЕНИ ЗА УЧАСТИЕ В КОНКУРСА

Анализът на материалите, предоставени за участие в конкурса е съобразно изискванията на ЗРАСРБ и правилника към него и допълнителните изисквания съобразно с правилника на ИМикБ за прилагане на ЗРАСРБ

2.1. Съгласно ЗРАСРБ и правилника към него

Група показатели	Съдържание	Изисквания За професор	Данни за кандидата
А	Показател 1	50	50
Б	Показател 2	-	100
В	Показател 3 или 4	100	210
Г	Показатели от 5-10	100	613
Д	Показател 11	100	1062
Е	Показател 12	150	964

Анализът на представените от кандидата справки и доказателствения материал към тях показва, че той има общ брой научни трудове 125 както следва: научни статии в списания с ИФ – 67; статии в списания без ИФ – 32; сборници от доклади - 16; монографии и глави от книги - 7; учебни помагала - 3. Общият ИФ на публикациите е 66.29. От посочените публикации 76 са след придобиване на академичната длъжност Доцент с общ импакт фактор 52,829. Представена е справка за цитиранията на публикациите на кандидата като 475 от тях са след доцентурата. Доц. Светла Данова има активна преподавателска дейност. За периода 2005 - 2018 г. е имала 456 учебни часа лекции и практически упражнения в СУ „Св. Климент Охридски „ и ХТМУ. Съавтор е на три учебни помагала.

Заключение по т. 2.1:

Кандидатът отговаря напълно на критериите на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложението за академичното длъжност Професор и надвишава значително неговите изисквания.

2.2. Съгласно допълнителните изисквания на ИМикБ

Академична Длъжност	публикации	Цитати*	IF	H-фактор
Професор	20 (след „доцент”), в 16 от тях водещ или кореспондиращ	400	40	10
Данни на кандидата	27 (след доцент) в 19 от тях водещ или кореспондиращ	531 (Scopus)	66.290	13 (Scopus)

Кандидатката е участвала в научни форуми както следва : международни форуми с доклади – 25; международни форуми с постери - 29; национални форуми с доклади – 13, национални форуми с постери участия -38. Представена е подробна справка за участие в научно изследователски проекти: ръководител на национални проекти – 4; ръководител на международни проекти - 2; участие в национални проекти – 13; участие в международни проекти -9. Ръководила е 6 успешно защитили докторати.

Заклучение по т. 2.2: Кандидатката за професор доц. Светла Данова, дбн отговаря на всички допълнителни изисквания на правилника на ИМикБ, БАН за заемане на академичната длъжност Професор.

3. КРАТКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА РАБОТА НА КАНДИДАТА

Научно изследователската работа на кандидата е изцяло посветена на биологията на млечно киселите бактерии. Това не е случайно тъй като тези бактерии са в основата на здравословни и функционални храни и като пробиотици представляват значителен научен интерес. Те са източник на нова информация за механизмите на равновесие в микробните ценози, включително човешкия микробиом. Редица проблеми в биологията на тези бактерии – таксономия, генетика, физиология, екология, биотехнологичен потенциал са обект на научно изследователската работа на кандидата. В значителна част от трудовете на кандидата

за първи път се разкриват различни аспекти от биоразнообразието, метаболитната активност, пробиотичен потенциал на български щамове млечно кисели бактерии, изолирани от различни местообитания. Условно изследванията могат да се групират в две направления: **биоразнообразие, функционална характеристика, технологична значимост и пробиотичен потенциал на млечно кисели бактерии от различни хабитати и функционална характеристика и пробиотичен потенциал на МКБ**

Съществена част от научно-изследователската работа е свързана с таксономична характеристика на МКБ с помощта на комбиниран полифазно таксономичен подход и различни културално независими ДНК методи. Подробно е изучено видово и вътревидово разнообразие сред млечната микрофлора на консумираните от векове здравословни млечни продукти и потвърдено с метагеномни анализи. Идентифицирани и генотипирани са над 150 оригинални щамове МКБ. Изучено е видовото разнообразие във вагиналната лактобацилна микробиота при български жени в репродуктивна възраст

Създаден е алгоритъм за комплексна оценка на навоизолирани МКБ, като кандидат-пробиотици. Той е приложен с успех при *in vitro* оценка на пробиотичния потенциал, за първи път при български МКБ, изолирани от различни продукти – сирене, катът, кисели теста и други. Създадена е моделна система в микроплаки за оценка способността на лактобацили да усвояват пребиотици, способността им да участват в състава на нови синбиотични препарати. Анализирани са над 200 български щамове и са подбрани перспективни български щамове с биопротективни свойства. Разработена е оригинална схема за характеризиране на биологични и технологично-значими свойства при лактобацили позволяваща подбор на пробиотични култури за приложение в производството на нови млечни продукти с функционални характеристики. В посочените направления кандидатът има сериозни научни приноси с оригинален характер, научно-теоретични приноси с потвърдителен характер както и такива с методичен характер.

Резултатите от изследванията, отразени в голям брой публикации, сборници от доклади както и участия на научни форми имат широк отзвук в международната научна общност (над 600 цитирания), покани за съвместни научни изследвания в реномирани университети). Очевидно е, че кандидатът се е утвърдил като добър изследовател и експерт по биология на МКБ. Създадено от него направление по биология на МКБ и биотехнологичен потенциал в Института по Микробиология е с големи възможности за

бъдещи фундаментални изследвания и тяхното приложение в биотехнологията и медицината.

4. ЛИЧНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ ОТ КАНДИДАТА

Познавам доц. Светла Данова още като студентка в Биологически Факултет където съм я обучавала по микробиология, таксономия на микроорганизмите и други дисциплини в специализацията по Микробиология. Като докторант и в последствие участник в обучителните програми Темпус имах възможности да проследя нейното развитие и да установя наличието на сериозен потенциал за научна-изследователска работа. Тези ми впечатления се затвърдиха и по време на работата ѝ със студентите като хоноруван преподавател в катедрата по Обща и промишлена микробиология. Анализирайки материалите по настоящия конкурс установявам, че преценките ни за възможностите на кандидата за наука са били съвсем правилни. Радвам се, че ученикът е надминал в значителна степен учителите си и сега е утвърден световен учен със широки научни контакти, отлична експертиза по микробиология и биотехнология, богат организационен опит и добър преподавател.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

По обем, съдържание и качество представената научна продукция и активната преподавателска дейност на единствения кандидат по обявения конкурс за академичната длъжност Професор доц. Светла Трифонова Данова, дбн, напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника към него и допълнителните изисквания на ИМикБ за тази длъжност и ги превишава в значителна степен. Комплексната оценка на предоставените материали, както и цялостната дейност на кандидата ми дава основание напълно убедено да предложа на научното жури и почитаемия научен съвет на Института по Микробиология при БАН да избере Доц. Светла Данова, дбн за **ПРОФЕСОР** в професионално направление 4.3. Биологични науки (Микробиология -млечнокисели бактерии и пробиотици), обявен за нуждите на Департамент по Обща микробиология, лаборатория по Микробна генетика към ИМикБ, БАН.

Проф.д-р Венета Иванова Грудева

10.09.2020